

Congolees en scheutist Martin Mvibudulu Mavinga:

“Ik leg getuigenis van evangelie af”

Na tien jaar parochiewerk in Oostende verhuisde Congolees en scheutist Martin Mvibudulu Mavinga een jaar geleden naar Menen. “Als je werk klaar is, moet je als missionaris bereid zijn ergens anders heen te worden gezonden”, geeft hij in vloeiend West-Vlaams aan.

Vorige week leerden de Femma-vrouwen van Menen hun nieuwe proost van een andere kant kennen. Martin Mvibudulu Mavinga leerde hen een klassiek Congolees gerecht klaarmaken. De Congolese priester staat volop in de aloude scheutistentraditie van de “inculturatie”: wil een missionaris over het evangelie getuigen, dan moet hij zich inpassen in de cultuur waarin hij dat evangelie wil beleven. In Vlaanderen gaat dat onder meer door samen te koken.

“Toen ik na het internationale scheutistenseminarie in Kameroen uitdrukkelijk voor België opteerde, koos ik voor het land waaruit de missionarissen gekomen zijn die mijn geboortestreek hebben gekerstend. Ik breng hier dus niets nieuws over het geloof, want dat geloof hebben mijn ouders in Congo van jullie missionarissen gekregen. Maar ik wil als missionaris zelf ook getuigenis afleggen van het evangelie, dat mij bezielt”, legt Mvibudulu uit.

Afrikaanse identiteit

“Natuurlijk doe ik dat als Afrikaan; ik breng mijn Afrikaanse identiteit en mijn Afrikaans christen-zijn mee. We hebben Afrikaanse waarden in de boodschap van Christus geïntegreerd: onze spontaneïteit, onze levensvreugde, onze gastvrijheid, ons gemeenschapsgevoel. Ik heb niet de pretentie iets nieuws te brengen, maar die Afrikaanse waarden ingebed in het evangelie vormen misschien voor de Vlamingen eveneens een verrijking.”

Kameroen

Toen Mvibudulu in Vlaanderen aankwam, was hij nog geen priester. De scheutisten voorzien

aan het einde van de opleiding altijd in een stage van drie jaar in het gebied van de eerste zending. “Dat is om zich te kunnen integreren in de plaatselijke cultuur”, verduidelijkt Mvibudulu. “Na een eerste jaar in Leuven heb ik tijdens mijn tweede stagejaar in drie Kortrijkse parochies gewerkt en ik werd daar tot diaken en tot priester gewijd.” De scheutist huisde in Kortrijk een jaar samen met leken om nog beter in de Vlaamse samenle-

ving geïntegreerd te geraken. Tijdens een derde stagejaar werd hij naar Oostende gezonden om daar de sociale werking van de kerk beter te leren kennen. “Bij Poverello en door mijn werk met kwetsbare jongeren heb ik ervaren dat er ook in Vlaanderen armoede is.” Mvibudulu bleef tien jaar in Oostende. “Maar als je werk klaar is, moet je als missionaris bereid zijn ergens anders heen te worden gezonden.”

Martin Mvibudulu Mavinga leerde de Femma-vrouwen van Menen een klassiek Congolees gerecht klaarmaken. © JOHAN GOUHIE

keren roepingentekort”

gen met christelijke roots en in ons waardepatroon. In het Westen gaat de kerstening dus altijd vooraf aan het pastorale personeel dat uit andere werelddelen komt. Het is voor iedereen die hierover nadenkt belangrijk daar rekening mee te houden.”

Toch zijn er ook buitenlandse priesters en religieuzen in ons land actief in wat paus Franciscus de “periferie” heeft genoemd.

“Nogmaals: ik spreek niet tegen dat sommige priesters en religieuzen van buitenlandse oorsprong bij ons een heus missionair engagement in de klassieke zin van het woord beleven. Denk bijvoorbeeld aan de drie Afrikaanse spiritijnen die in de oude mijnwerkerswijk *La Broucherre* in de noordrand van Charleroi in moeilijke omstandigheden pastoraal werk doen. Ook grootstedelijke religieuze communiteiten – in Brussel pakweg de dominicanen in de Europese wijk of de *Fraternité monastique de Jérusalem* in Sint-Gillis – zijn vaak erg multicultureel.”

“De lokale kerkgemeenschap in onze steden is meertalig geworden. Buitenlands pastoraal personeel lenigt er dan ook de noden van christelijke migrantengemeenschappen: een priester uit Kroatië voor de Kroatische gemeenschap in Luik, Poolse priesters die bij de karmelieten in Antwerpen mis vieren in het Pools, een Spaans missionaris van het Heilig Hart die in de Leuvense Sint-Michielskerk in het Spaans voorgaat, Afrikaanse voorgangers voor de Afrikaanse gemeenschappen in Antwerpen, Brussel, Luik en noem maar op. De vraag is of die specifieke aanpak voor anderstalige gemeenschappen de integratie ervan wel bevordert. Want het gros van de gelovi-

gen in gewone parochies – zowel in steden, voorsteden als vele kleinere gemeenten – is inmiddels ook van multiculturele komaf. Alleen in zeer landelijke gebieden in Vlaanderen of Wallonië vind je nog echt ‘blanke’ gemeenschappen. Inculturatie is dus al lang geen kwestie meer van lokale kerken in het Zuiden alleen. Maar de reflectie daarover schiet tekort, ook aan onze theologiefaculteiten.”

U stelt dat vele pastorale bedienaars van vreemde oorsprong niet tot een “missionair elan” behoren. Hoe komen zij dan wel bij ons terecht?

“Er zijn veel minder buitenlandse pastorale bedienaars in Europa die uitdrukkelijk voor een missionaire roeping kozen dan er om profanere redenen op het oude continent terecht kwamen: studenten die om economische redenen bleven plakken of zelfs priesters die om etnische of clanredenen door hun bisschop werden uitgezonden. Bovendien staan niet allen te springen voor pastorale werkplekken waar het christendom in de verdrukking is geraakt. Ik sprak onlangs met topverantwoordelijken van de spiritijnen, een typische missieorde. Hun talrijke novicen uit Congo, Madagaskar, Kameroen en noem maar op blijken een gemeenschappelijke droom te hebben: gezonden te worden naar bloeiende parochiegemeenschappen. Zullen die in het sterk geseculariseerde West-Europa allemaal aarden?”

Weten we hoeveel personeel van vreemde oorsprong in de Belgische kerk actief is?

“In Vlaanderen gaat het om enkelingen, maar in de Waalse bisdommen zijn er decanaten waar meer dan de helft van het presbyterium van Afrikaanse oorsprong is. Het gaat vaak om tijde-

lijke opdrachten, er is een komen en gaan, en de kerkelijke hiërarchie minimaliseert systematisch het fenomeen. Intussen is een grote meerderheid van de jongere priesters in Franstalig België van buitenlandse komaf. En dat is problematisch, want we rekruteren ze sneller dan we nadenken over het hoe en waarom van hun pastorale engagement. Bovendien maskeren we een fundamenteel probleem van onze kerk: hoe kan een kerkgemeenschap overleven als ze niet meer zelf weet te voorzien in haar sacramentele bedienaars? Dat we massaal priesters van elders importeren, illustreert ons roepingentekort en een falen van onze pastorale modellen. Ik juich daarom toe dat de Belgische bisschoppen hier eindelijk schoorvoetend over nadenken.”

“Grote meerderheid jongere priesters in Franstalig België van buitenlandse komaf.”

“Geen katholieke gemeenschap zonder sacramenten en zonder priester. Maar onze lokale kerk rekruteert geen priesters meer, wat haar verzwakt. We moeten daarom dringend andere kerkmodellen uitproberen in plaats van onbesuisd priesters te importeren. Sommigen noemen die import een ‘palliatieve’ oplossing. Ik ben minder pessimistisch en spreek liever van een transitie: de pastorale inbreng van vreemde oorsprong kan ons helpen bij het uitwerken en toepassen van nieuwe kerkmodellen.”